

ПАПЕРОВА КОПІЯ
ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Начальникам
міжрегіональних
управлінь Міністерства
юстиції**

Щодо вчинення виконавчих написів

Міністерство юстиції України з метою недопущення порушень вимог чинного законодавства при вчиненні виконавчих написів та формування єдиної практики застосування законодавства, в межах наданої компетенції повідомляє наступне.

Відповідно до статті 18 Цивільного кодексу України вчинення виконавчого напису нотаріусом є процедурою захисту цивільних прав на борговому документі у випадках і в порядку, встановлених законом, а Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 року № 1172 (далі – Перелік).

Постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 року № 662 «Про внесення змін до переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів» було внесено зміни до вказаного Переліку, зокрема щодо можливості вчинення виконавчих написів на кредитних договорах, за якими боржниками допущено прострочення платежів за зобов'язаннями.

Однак, постановою Київського апеляційного адміністративного суду від 22 лютого 2017 року по справі № 826/20084/14, залишеною без змін ухвалою Вищого адміністративного суду України від 01 листопада 2017 року по справі № 826/20084/14, визнано незаконною та нечинною постанову Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 року № 662 «Про внесення змін до переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів» в частині, а саме: «а після слів «заставлене майно» доповнити словами «(крім випадку, передбаченого пунктом 1¹ цього переліку)»; доповнити розділ пунктом 1¹; доповнити перелік після розділу «Стягнення заборгованості за нотаріально посвідченими договорами» новим розділом такого змісту: «Стягнення заборгованості з підстав, що впливають з кредитних відносин».

Вказані постанови були опубліковані в Офіційному віснику України: від 21.03.2017, №23, стор.156, від 24.11.2017, № 92, стор.272.

Враховуючи вищевикладене, виконавчі написи можуть вчинятися на нотаріально посвідчених договорах, що передбачають сплату грошових сум, передачу або повернення майна, а також право звернення стягнення на заставлене майно. Вчинення виконавчих написів на кредитних договорах, за якими боржниками допущено прострочення платежів за зобов'язаннями, не вбачається за можливе.

Крім того звертаємо увагу нотаріусів на необхідності неухильного дотримання вимог Закону України «Про нотаріат» та Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5, при вчиненні виконавчих написів.

Також, проаналізувавши судову практику, зазначаємо, що однією з підстав для визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню, є порушення вимог Закону України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» (далі – Закон¹).

Вказаний Закон визначає правовий режим регулювання обтяжень саме рухомого майна, встановлених з метою забезпечення виконання зобов'язань, а також правовий режим виникнення, оприлюднення та реалізацію інших прав юридичних і фізичних осіб стосовно рухомого майна (стаття 1 цього Закону).

Так, відповідно до статі 24 Закону¹ звернення стягнення на предмет забезпечувального обтяження здійснюється на підставі рішення суду, виконавчого напису нотаріуса в порядку, встановленому законом, або в позасудовому порядку згідно із цим Законом.

Статтею 27 Закону¹ встановлено, що якщо інше не встановлено цим Законом, обтяжувач, який має намір звернути стягнення на предмет забезпечувального обтяження в позасудовому порядку, зобов'язаний надіслати боржнику та іншим обтяжувачам, на користь яких встановлено зареєстроване обтяження, письмове повідомлення про порушення забезпеченого обтяженням зобов'язання. Повідомлення надсилається одночасно з реєстрацією в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна (далі – Державний реєстр) відомостей про звернення стягнення на предмет забезпечувального обтяження.

Повідомлення повинно містити, зокрема інформацію про вимогу до боржника виконати порушене зобов'язання або передати предмет забезпечувального обтяження у володіння обтяжувачу протягом 30 днів з моменту реєстрації в Державному реєстрі відомостей про звернення стягнення на предмет забезпечувального обтяження.

Частиною 4 статті 43 Закону¹ встановлено, що відомості про звернення стягнення на предмет обтяження згідно зі статтею 24 цього Закону реєструються держателем або реєстратором Державного реєстру на підставі заяви обтяжувача, в якій зазначаються реєстраційний номер запису,

найменування боржника, ідентифікаційний код боржника в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України або індивідуальний ідентифікаційний номер боржника в Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів та посилання на звернення стягнення на предмет обтяження.

Як вбачається з мотивувальної частини постанови Великої Палати Верховного Суду від 16 травня 2018 року по справі № 320/8269/15-ц Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» пов'язує можливість звернення стягнення на предмет застави не лише з виконанням чи невиконанням боржником вимоги усунути порушення зобов'язання або передати предмет забезпечувального обтяження у володіння обтяжувачу, але й встановлює відповідний строк для такого виконання – протягом 30 днів, та пов'язує початок спливу вказаного строку з моментом реєстрації в Державному реєстрі відомостей про звернення стягнення на предмет забезпечувального обтяження, а отже, і подальших дій зі звернення стягнення на предмет застави.

Тобто ухилення від надіслання боржнику повідомлення про порушення забезпеченого обтяженням зобов'язання, реєстрації в Державному реєстрі відомостей про звернення стягнення на предмет забезпечувального обтяження, а також недотримання 30-денного строку з моменту реєстрації в Державному реєстрі відомостей про звернення стягнення на предмет забезпечувального обтяження вважаються порушеннями, які унеможливають вчинення нотаріусом виконавчого напису про звернення стягнення на предмет застави.

На підставі вищевикладеного, а також враховуючи положення статті 7 Закону України «Про нотаріат», *нотаріус при вчиненні виконавчих написів про звернення стягнення на предмет застави також має керуватися Законом України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» щодо реєстрації в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна відомостей про звернення стягнення на предмет забезпечувального обтяження та спливу тридцятиденного строку з моменту такої реєстрації.*

Також зазначаємо, що листи Міністерства юстиції України не встановлюють норм права, а мають інформаційний характер.

**Заступник Міністра
з питань державної реєстрації**

Ольга ОНІЩУК

Згідно з оригіналом

*Людмила Антонівна
Тришук
Юр. майдоршич
17.02.2020*